

KINH MA-HA BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT

QUYỂN 15

Phẩm 50: THÀNH BIỆN

Bấy giờ Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật rất sâu này vì việc lớn mà phát khởi, vì việc không thể nghĩ bàn, vì việc không thể nói lên, vì việc không thể so lường, vì việc không thể sánh bằng mà phát khởi.

Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Đúng vậy, Bát-nhã ba-la-mật rất sâu này vì việc không thể nghĩ bàn cho đến vì việc không thể sánh bằng mà phát khởi.

Vì sao? Vì trong Bát-nhã ba-la-mật chứa đựng năm pháp Ba-la-mật, chứa đựng mười tám không, chứa đựng bốn Niệm xứ cho đến tám Thánh đạo, chứa đựng mười Trí lực cho đến Nhất thiết chủng trí.

Ví như nhà vua là bậc tôn quý trong nước, bao nhiêu việc nước đều ủy nhiệm cho đại thần, nhà vua vô sự, an vui nhàn nhã.

Cũng vậy, này Tu-bồ-đề! Bao nhiêu pháp Thanh văn, pháp Bích-chi-phật, pháp Bồ-tát, pháp Phật, tất cả đều ở trong Bát-nhã ba-la-mật, Bát-nhã ba-la-mật có công năng hoàn thành những việc đó.

Thế nên, này Tu-bồ-đề! Bát-nhã ba-la-mật vì việc lớn mà phát khởi, cho đến vì việc không gì sánh bằng mà phát khởi.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Bát-nhã ba-la-mật này chẳng chấp sắc, chẳng dính sắc, nên hoàn thành được, chẳng lấy, chẳng dính vào thọ, tưởng, hành, thức cho đến chẳng chấp, chẳng dính vào Nhất thiết chủng trí nên có thể hoàn thành được, chẳng chấp, chẳng dính quả Tu-đà-hoàn, cho đến chẳng lấy, chẳng dính vào Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác nên Bát-nhã ba-la-mật này có công năng hoàn thành được tất cả pháp.

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Đức Thế Tôn! Thế nào vì chẳng chấp, chẳng dính vào sắc, thọ, tưởng, hành, thức cho đến vì chẳng chấp, chẳng dính vào Nhất thiết chủng trí mà Bát-nhã ba-la-mật thường có công năng hoàn thành tất cả pháp?

Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông nghĩ sao? Thấy sắc, thọ, tưởng, hành, thức có thể chấp, có thể dính mắc được chăng? Cho đến Nhất thiết chủng trí có thể chấp, có thể dính mắc được chăng?

–Bạch Đức Thế Tôn, không thể được!

–Lành thay, này Tu-bồ-đề! Đức Phật cũng chẳng thấy sắc có thể chấp, có thể dính mắc được cho đến chẳng thấy Nhất thiết chủng trí có thể chấp, có thể dính mắc được. Vì chẳng thấy nên chẳng chấp, vì chẳng chấp nên chẳng dính mắc.

Này Tu-bồ-đề! Đức Phật cũng chẳng thấy pháp của Phật, pháp của Như Lai, pháp của Đấng Tự nhiên, pháp của bậc Nhất thiết trí có thể chấp, có thể dính mắc được. Vì chẳng thấy nên chẳng chấp, vì chẳng chấp nên chẳng dính mắc.

Thế nên, này Tu-bồ-đề! Các Đại Bồ-tát chẳng nên chấp, chẳng nên dính mắc sắc,

cho đến chẳng nên chấp, chẳng nên dính mắc vào pháp của bậc Nhất thiết trí.

Bấy giờ các trời cõi Dục, cõi Sắc bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật rất sâu này khó thấy, khó hiểu chẳng thể suy nghĩ, so lường biết được, người có trí tuệ vắng lặng khéo léo mới biết được.

Người tin được Bát-nhã ba-la-mật này, phải biết đó là Đại Bồ-tát đã cúng dường nhiều Đức Phật, trồng nhiều căn lành, gần gũi Thiện tri thức, nên tin hiểu được Bát-nhã ba-la-mật rất sâu này.

Bạch Đức Thế Tôn! Nếu trong cõi đại thiên có bao nhiêu chúng sinh, tất cả đều làm người tín hành, người pháp hành, làm Bát nhân, làm Tu-đà-hoàn, Tư-đà-hàm, A-na-hàm, A-la-hán, làm Bích-chi-phật hoặc trí hoặc đoạn, đều chẳng bằng được Bồ-tát này thực hành Bát-nhã ba-la-mật trong một ngày. Vì sao? Vì người tín hành, người pháp hành cho đến Bích-chi-phật hoặc trí hoặc đoạn chính là pháp Nhẫn vô sinh của Bồ-tát.

Phật bảo các vị trời cõi Dục, cõi Sắc:

–Đúng vậy, này các trời người, người tín hành, người pháp hành, cho đến Bích-chi-phật chính là pháp Nhẫn vô sinh của Đại Bồ-tát. Này các trời, người, nếu thiện nam, thiện nữ nào nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này rồi biên chép, thọ trì, đọc tụng, cho đến ghi nhớ thì sẽ mau được Niết-bàn hơn thiện nam, thiện nữ vì cầu Thanh văn hay Bích-chi-phật mà lìa bỏ Bát-nhã ba-la-mật, thực hành theo kinh khác một kiếp hoặc dưới một kiếp. Vì sao? Vì trong Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này có nói rộng về pháp thượng diệu mà người tín hành, người pháp hành cho đến Đại Bồ-tát đều phải học. Học xong chứng được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Bấy giờ các vị trời cõi Dục, cõi Sắc đồng thanh thưa:

–Bạch Đức Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật này gọi là Ma-ha ba-la-mật, gọi là Ba-la-mật không thể nghĩ bàn, không thể nói lên, không thể so lường, không thể sánh bằng. Người tín hành, người pháp hành cho đến Bích-chi-phật học Bát-nhã ba-la-mật này được thành Đại Bồ-tát, được thành Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, Bát-nhã ba-la-mật này cũng chẳng thêm, chẳng bớt.

Bạch xong, các vị trời cõi Dục, cõi Sắc đảnh lễ dưới chân Phật, nhiễu quanh Phật rồi trở về cõi trời.

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu Đại Bồ-tát nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này mà liền tin, liền hiểu thì người này từ nơi nào chết rồi sinh vào nhân gian?

Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Nếu Đại Bồ-tát nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này liền tin, liền hiểu, chẳng quên, chẳng bỏ, chẳng thối mắc, chẳng nghi ngờ, chẳng ăn năn, mà vui mừng thích nghe, nghe xong ghi nhớ, chẳng xa lìa, hoặc đi đứng, hoặc lúc nằm ngồi chẳng hề quên sót, thường theo sát Pháp sư.

Như trâu nghe theo sát trâu mẹ, Bồ-tát vì nghe Bát-nhã ba-la-mật mà thường theo sát Pháp sư, khi được Bát-nhã ba-la-mật rồi miệng niệm tụng, tâm hiểu, chánh kiến thông suốt.

Này Tu-bồ-đề! Phải biết Đại Bồ-tát này từ loài người chết mà sinh lại trong nhân gian này.

Vì sao? Người cầu Phật đạo, đời trước nghe Bát-nhã ba-la-mật rồi biên chép, cung kính, cúng dường, nên sau khi chết sinh trở lại nhân gian, được nghe Bát-nhã ba-la-mật liền tin, liền hiểu.

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Đức Thế Tôn! Có vị Bồ-tát nào ở cõi khác thành tựu công đức trên đây, cúng dường các Phật rồi bỏ thân mà sinh đến nhân gian này, được nghe Bát-nhã ba-la-mật liền tin, liền hiểu, biên chép thọ trì, đọc tụng, ghi nhớ hay chăng?

Phật dạy:

–Có, ở cõi khác, Bồ-tát thành tựu công đức trên đây cúng dường các Đức Phật, bỏ thân sinh đến nhân gian này, được nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa liền tin, liền hiểu, biên chép thọ trì, đọc tụng, ghi nhớ. Phải biết đó là do công đức thành tựu ở đời trước nên được như vậy.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Có Bồ-tát ở chỗ Bồ-tát Di-lặc được nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa, do căn lành ấy mà sinh đến nhân gian này.

Này Tu-bồ-đề! Lại có Bồ-tát đời trước nghe Bát-nhã ba-la-mật mà chẳng thưa hỏi những việc trong đó. Vì không thưa hỏi nên sinh đến nhân gian này nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này lòng họ tiếp tục nghi ngờ, khó tỏ ngộ.

Này Tu-bồ-đề! Nếu Bồ-tát đời trước hoặc nghe Thiên ba-la-mật, hoặc nghe Tinh tấn ba-la-mật, hoặc nghe Nhẫn nhục ba-la-mật, hoặc nghe Trì giới ba-la-mật, hoặc nghe Bố thí ba-la-mật mà không thưa hỏi những việc trong đó. Vì đời trước không thưa hỏi nên sinh đến nhân gian này, nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa tâm họ tiếp tục nghi ngờ, khó tỏ ngộ.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Nếu đời trước Bồ-tát hoặc nghe nội không, ngoại không, cho đến nghe Nhất thiết chủng trí mà không thưa hỏi những việc trong đó, vì đời trước không thưa hỏi để được hiểu chính xác nên sinh đến nhân gian này, nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa tâm họ tiếp tục nghi ngờ, khó tỏ ngộ.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Nếu đời trước Bồ-tát nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa rồi thưa hỏi những việc trong ấy mà không thực hành, khi bỏ thân này sinh đến đời sau, nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này trong khoảng một ngày hoặc hai, ba, bốn, năm ngày, tâm họ tin hiểu vững chắc không ai phá hoại được. Nếu họ xa lìa điều được nghe thì sẽ lui sụt. Vì sao? Vì ở đời trước lúc nghe Bát-nhã ba-la-mật đầu họ có thưa hỏi việc ấy nhưng chẳng thực hành đúng như lời dạy. Người này có lúc muốn nghe, có lúc chẳng muốn nghe, tâm chẳng vững chắc, chí chẳng quyết định, như cái lông nhẹ, theo gió mà bay đến chỗ này chỗ khác.

Này Tu-bồ-đề! Phải biết Bồ-tát này phát tâm chẳng được bao lâu, chẳng thường gần gũi Thiện tri thức, chẳng cúng dường nhiều Đức Phật, đời trước đầu được nghe mà chẳng biên chép, chẳng đọc tụng, chẳng ghi nhớ Bát-nhã ba-la-mật, chẳng học sáu pháp Ba-la-mật, chẳng học nội không, ngoại không, cho đến chẳng học Nhất thiết chủng trí. Bồ-tát này mới phát tâm Đại thừa, vì ít tin ít thích nên chẳng đọc tụng, chẳng nhớ nghĩ Bát-nhã ba-la-mật, chẳng thể biên chép, cho đến ghi nhớ Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này.

Này Tu-bồ-đề! Nếu thiện nam, thiện nữ nào cầu Phật đạo mà chẳng biên chép, chẳng thọ trì cho đến chẳng ghi nhớ Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này, cũng chẳng được sự che chở của Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này, cho đến cũng chẳng được sự che chở của Nhất thiết chủng trí. Người này cũng chẳng thực hành Bát-nhã ba-la-mật đúng như lời dạy cho đến đối với Nhất thiết chủng trí cũng chẳng thực hành đúng như lời dạy. Người này hoặc theo các Thanh văn hoặc Bích-chi-phật.

Vì sao? Người này chẳng biên chép cho đến chẳng thực hành Bát-nhã ba-la-mật, chẳng được sự che chở của Bát-nhã ba-la-mật sâu xa, thế nên họ sẽ đi vào một trong hai

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

thừa ấy.

M

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH